

motiv je pri tem prizor pod lipami na Turškem. Matjaž v turški vozi, kraljevič Marko v arabskem robstvu, sta znana v Angliji na Škotskem, Danskem, Norveškem, Švedskem, Nemškem in v Franciji; slovenska balada je nastala pod vplivom srbske pesmi o Kraljeviču Marku. Kralj Matjaž pred peklom je plod cerkvenega vpliva in je motiv najti tudi v češki in lužiški varijanti, samo da je tu „David kralj“ (slovenski: „deveti“ kralj!). Slični so rezultati analize naših pripovedek o Matjažu, ki jih dosle ni nihče obilneje uvaževal v zvezi z istim motivom pri drugih narodih. In baš zato, ker so bile dosle malo znane, jih je obširneje razpravljaj pisatelj pričujoče študije. Navaja nazadnje poleg slovaške umetne književnosti, ki ima simpatično prikazanega Matjaža v pesmi Andrije Sladkoviča „Detvan“, v „Kraljevem stolu“, verzovani povesti enega izmed najznamenitejših slovaških pesnikov Janka Kalinčaka itd., tudi Aškercovo balado in roman v „Slov. Narodu.“ — Cankar in Aškerc sta s svojimi novimi deli pomnožila našo umetno Matjaževo književnost; Cankar je porabil pripovedko o spečem kralju, Aškerc pred vsem pesmi o junakujočem kralju, prvi ga je prikazal kot predmet hrepenenja, drugi kot podobo moči, prvi je svoj motiv poglobil, drugi povzel in nekoliko razširil. Oboje vkup bi šele dalo pravi epos, v katerem bi bila narodna snov umetniški obdelana, psihološki in v znaku simbola poglobljena.

Dr. Fran Ilešič.

Joza Ivakić: Književni rad Josipa Kozarca. Čist prihod namijenjen podignuću Kozarčeva spomenika u Vinkovcima. Nakladom uredništva „Narodnoga Glasa“. Karlovac 1907. Cijena 20 h.

Splošni pregled

„Delo“ je naslov novemu slovenskemu listu za industrijo, obrt in trgovino, ki izhaja 1. in 15. dne meseca ter stane vsetno 10 K, polletno 5 K. Dopise je pošiljati uredništvu, naročnino pa upravištvu „Dela“ v Ljubljani. Urednik listu je g. Rudolf Šega. Zdaj imamo Slovenci menda za vse stroke svoja glasila in treba samo še, da začnemo tudi že zares — delati! —

Prvo poročilo o delovanju „Deželne zveze za pospeševanje tujskega prometa na Kranjskem“ od 14. julija 1905 do 31. decembra 1906. V Ljubljani 1907. Izdala in založila deželna zveza. Tisk J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.

Knjižnica rajn. Iv. Vesela, trnovskega dekana, ki jo je podedovala družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, se bo sedaj v prid družbi podrobno prodala. Krasna knjižnica obsega nad 1100 knjig (okoli 1500 zvezkov) iz vseh strok človeškega znanja. Imenik s cenami izide v kratkem in se razpošlje resnim kupcem le na zahtevo, ako se po dopisnici oglase pod naslovom: Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani (Narodni dom).

Opomnja uredništva. Poročilo o koncu letošnje glediške sezone prinesemo v prihodnji številki

